

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

TORASİK ONKOLOJİ ÇALIŞMA GRUBU

"26 EYLÜL MEZOTELYOMA FARKINDALIK GÜNÜ" BASIN BİLDİRİSİ

"Mezotelyomayı Tanımak, Asbest Maruziyetini Önlemek Hayat Kurtarır"

Mezotelyoma nedir?

Mezotelyoma, akciğerleri çevreleyen zarın (plevra) veya daha nadiren karın boşluğunu döşeyen zarın (periton) hücrelerinden gelişen bir kanserdir. Hastalık çoğunlukla uzun süre asbest maruziyetiyle ilişkilidir. Asbest lifleri solunum yoluyla akciğerlere ulaştığında vücutta uzun süre kalabilir ve yıllar sonra hastalığa yol açabilir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), asbestin tüm türlerini insanlarda kanserojen olarak kabul etmektedir.

Mezotelyoma için risk faktörleri nelerdir?

Asbest ısıya ve yangına dayanıklı olması nedeniyle yapı malzemelerinde, çatı ve izolasyon ürünlerinde, çimento ürünlerinde ve çeşitli sanayi alanlarında yaygın olarak kullanılmıştır. Günümüzde asbest kullanımı birçok ülkede yasaklanmış olsada, eski binalarda bulunan asbestli malzemelerin bakım, onarım veya yıkımı sırasında ortaya çıkan asbest lifleri hâlâ önemli bir sağlık riski oluşturabilmektedir. Bu nedenle asbest içerebilecek eski yapıların bilinçsiz şekilde sökülmemesi veya yıkılmaması büyük önem taşımaktadır. Ülkemiz açısından da konu ayrıca önemlidir. Türkiye'nin Orta Anadolu başta olmak üzere bazı bölgelerinde doğal olarak bulunan bazı asbest lifleri nedeniyle çevresel asbest maruziyeti yükündür, bu bölgelerdeki mezotelyoma ile ilişkisi kanıtlanmıştır. Deprem gibi doğal afetler de kontrolsüz yıkımlar nedeniyle çevresel asbest maruziyetini arttırabilmektedir.

Bu nedenle mezotelyoma yalnızca "meslek hastalığı" olarak görülmemeli; geçmişte yaşanan çevresel ve mesleki maruziyetler de mutlaka sorgulanmalıdır.

Hastalığın belirtileri nelerdir?

Mezotelyomanın belirtileri başlangıçta başka akciğer ve göğüs hastalıklarıyla benzerlik gösterebilir. Özellikle;

- Akciğer zarında sıvı birikmesine bağlı geçmeyen veya giderek artan nefes darlığı,
- Göğüs ağrısı veya göğüste baskı hissi,
- Uzun süren öksürük,
- Açıklanamayan kilo kaybı,
- Halsizlik ve iştahsızlık gibi şikâyetler görülebilir.

Bu belirtiler elbette yalnızca mezotelyomaya özgü değildir. Ancak özellikle daha önce asbest veya benzeri mineral liflere maruz kalmış kişilerde, uzun süren veya giderek artan solunum yakınmaları mutlaka bir hekim tarafından değerlendirilmelidir.

"Yıllar önce maruz kaldım, artık riskim yok" düşüncesi doğru değildir.

Mezotelyomanın en önemli özelliklerinden biri, maruziyet ile hastalığın ortaya çıkması arasında çok uzun bir süre bulunabilmesidir. Asbestle temasın üzerinden uzun bir süre geçmiş olması, bu maruziyetin tıbbi açıdan önemsiz olduğu anlamına gelmez.

Bu nedenle hastaların ve sağlık çalışanlarının değerlendirmesinde geçmişte hangi işlerde çalışıldığı, eski evlerde veya yapılarda yaşanıp yaşanmadığı, kırsal bölgelerde toprak veya yapı malzemeleriyle temas ve aile bireyleri üzerinden olası çevresel maruziyetler de sorgulanmalıdır.

Tanı ve tedavisi nasıldır?

Mezotelyoma tanısı, hastanın öyküsü, görüntüleme yöntemleri ve çoğu zaman akciğer zarından alınan biyopsinin patolojik ve immünohistokimyasal olarak değerlendirilmesi ile konulur.

Tedavi ise hastalığın yaygınlığı, hastanın genel durumu, tümörün özellikleri ve diğer klinik faktörler değerlendirilerek belirlenir. Günümüzde uygun hastalarda cerrahi, sistemik ilaç tedavileri, immünoterapi ve gerektiğinde radyoterapi farklı şekillerde kullanılabilir. Son yıllarda hastalığın tedavisinde önemli gelişmeler yaşanmış ve özellikle sistemik tedavilerde yeni seçenekler ortaya çıkmıştır. Tedavi kararının göğüs hastalıkları, medikal onkoloji, göğüs cerrahisi, radyoloji, nükleer tıp ve patoloji gibi farklı uzmanlık alanlarının birlikte değerlendirdiği multidisipliner ekipler tarafından verilmesi önemlidir.

En etkili tedavi korunmadır

Asbest maruziyetinin önlenmesi, asbest kaynaklı hastalıkların önlenmesinin en etkili yoludur. DSÖ, asbest kaynaklı hastalıkların ortadan kaldırılmasında tüm asbest türlerinin kullanımının sonlandırılmasını, mevcut asbest içeren malzemelerin güvenli şekilde yönetilmesini ve maruz kalan kişilerin uygun şekilde izlenmesini önermektedir.

Özellikle eski yapıların tadilat veya yıkımı sırasında asbest içerebilecek malzemelerle karşılaşılması halinde, bu malzemelerin bilinçsiz şekilde kırılması, kesilmesi veya sökülmesi önlenmeli; gerekli durumlarda yetkili ve eğitimli ekiplerden destek alınmalıdır.

Her yıl 26 Eylül, Mezotelyoma Farkındalık Günü olarak, nadir görülmesine rağmen ciddi ve yaşamı tehdit eden bir kanser türü olan mezotelyoma konusunda toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla değerlendirilmektedir.

Uzun süren nefes darlığı, göğüs ağrısı veya açıklanamayan solunum yakınmaları olan kişilerin, özellikle geçmişte asbest maruziyeti söz konusuysa, sağlık kuruluşlarına başvuruları önemlidir.

Farkındalık erken başvuruyu, doğru tanıyı ve uygun tedaviyi destekler.

Asbest maruziyetini önlemek, gelecekte yeni mezotelyoma vakalarının oluşmasını engellemenin en önemli adımıdır.

26 Eylül Mezotelyoma Farkındalık Günü'nde;

Asbesti tanıyalım.

Maruziyeti önleyelim.

Belirtileri önemseyelim.

Geçmiş maruziyetleri hekimimize anlatalım.

Mezotelyoma konusunda farkındalığı artıralım.

Türk Toraks Derneği